

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/44/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223204650
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:1223204650.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Hadnagyovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a JUDr. Janky Grečmal, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté maloletá: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, maloletá rodičov – matka: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X, D., zastúpená splnomocnenkyňou: JUDr. Katarína Kalabová, advokátka so sídlom Krasovského 13, Bratislava, a otec: C. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X, D., zastúpený splnomocnencom: Mgr. et Mgr. Michal Bezák, advokát, so sídlom Medveďovej 20, Bratislava, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému maloletej, o odvolaní otca proti rozsudku Mestského súdu Bratislava II, č.k. 28P/150/2023-152 zo dňa 17. októbra 2024, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v závislých výrokoch III., IV. a VII. p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku VI. z r u š u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že striedavá osobná starostlivosť, do ktorej bola maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX, zverená rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V, č.k. 61P/1/2021-120 zo dňa 20.12.2022, sa bude realizovať nasledovne: - otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú od prvého dňa kalendárneho mesiaca od 17:00 hod. do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca do 17:00 hod., - matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú od ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca od 17:00 hod. do prvého dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca do 17:00 hod. (výrok I.), - otec je povinný prispievať na výživu mal. A. B. sumou vo výške 120 eur mesačne od 01.11.2024 vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky (výrok II.), týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č.k. 61P/1/2021-120 zo dňa 20.12.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č. k. 15CoP/95/2023-388 zo dňa 28.02.2024 (výrok III.), v ostatných častiach zostáva rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č.k. 61P/1/2021 - 120 zo dňa 20.12.2022 nezmenený (výrok IV.), návrh matky na zmenu zverenia zamietá (výrok V.), návrh matky na určenie vyživovacej povinnosti otca vo zvyšku zamietá (výrok VI.) a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 24 ods. 3 a 5, § 26, § 36 ods. 1, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 2 a 3 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 116 z. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“). Vecne dôvodil, že rozsudkom bývalého Okresného súdu Bratislava V, č.k. 61P/1/2021-120 zo dňa 20.12.2022, bolo o.i. rozvedené manželstvo rodičov a na čas po rozvoze manželstva boli mal. A. a mal. A. zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v dvojtýždňových intervaloch

opakovane, otec je povinný platiť výživné na mal. A. v sume 50 eur mesačne splatné k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Pretože maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov a bolo preukázané kto z rodičov v akej miere zabezpečuje ich potreby ako aj to, že deti sú zdravé bez osobitných zvýšených výdavkov okrem poplatkov na krúžky, je potrebné otcovi majúcemu reálne väčší mesačný príjem určiť výživné, jeho životná úroveň je podstatne vyššia ako matkina. Primárne sa bude otec podieľať na zvýšenej úrovni už tým, že deti budú u neho bývať polovicu mesiaca, a teda bude sa podieľať aj na benefitoch od otca vrátane bývania. Otec aktuálne aj napriek prebiehajúcej striedavej osobnej starostlivosti v podstate zabezpečuje všetky potreby a to aj finančne, kupuje im nové oblečenie, obuv, školské potreby, platí krúžky prípadne aj obedy v škole, ak na ne chodia. Deťom kupuje stravu, aj keď sú u matky, platí im mobilné telefóny. Deti používajú jeho domácnosť na okúpanie sa, či na opatrenie si vecí aj v čase, keď by mali byť u matky. Za daného preukázaného stavu bola otcovi určená povinnosť platiť výživné na maloletú vo výške 50 eur mesačne, ktoré bude predstavovať pomernú časť výdavkov spojených s bývaním (hlavne energie, voda, plyn, internet, ..), či stravou v domácnosti matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 14.02.2023, okrem výroku o výživnom na maloleté deti, ktorý bol napadnutý odvolaním otca. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozsudkom, č.k. 15CoP/95/2023 - 388 zo dňa 28.02.2024, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2024, predmetný rozsudok v napadnutom výroku o výživnom potvrdil z dôvodu, že v posudzovanom prípade bolo potrebné prihliadať na rozdiel v príjme rodičov, ktorý na strane otca činí 1.011,- eur mesačne netto (starobný dôchodok) a na strane matky 350,- eur mesačne netto (invalidný dôchodok), t.j. vyšší príjem na strane otca o cca 670,- eur mesačne, zakladajúci dôvod pre určenie výživného na maloleté deti aj počas striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Pri určení výšky výživného súd správne premietol aj ďalšie rozhodujúce skutočnosti a to rovnomernú osobnú starostlivosť o maloleté deti v striedavej starostlivosti oboch rodičov, ako aj plnenie si vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Aj napriek preukázaniu, že otec v prevažnej miere zabezpečuje odôvodnené potreby (stravu, oblečenie, obuv, školské obedy, potreby a školské aktivity, športové krúžky, mobilné telefóny), správne súd pristúpil k určeniu výživného na dorovnanie životnej úrovne rodičov a dofinancovania nákladov na maloleté deti v čase výkonu starostlivosti matky na bývanie a stravu. V čase tohto posledného súdneho rozhodnutia o vyživovacej povinnosti bola mal. A. žiačkou 7. ročníka ZŠ, zdravotné problémy nemala. V škole sa nestravovala, ale pokiaľ sa stravovala, stravné jej platil otec. Chodila na futbal do klubu a na krúžok taekwondo, za ktorý platil otec poplatok štvrťročne v sume 75 eur. Mal. A. E. bol študentom prvého ročníka na strednej škole. Otec bol na starobnom dôchodku, poberal dôchodok z Kanady, jeho celkový príjem bol vo výške 1.487,10 kanadských dolárov, čo po prepočte kurzovým lístkom predstavovalo sumu 1.011,28 eur. Býval v 2 - izbovom byte, ktorý daroval svojej manželke. Býval v byte sám, deti k nemu chodili striedavo vždy na týždeň. Mal neurologické problémy, s čím mal mesačné výdavky v sume 30-40 eur. Náklady súvisiace s bývaním mal vo výške 179,69 eur mesačne a na internet 15 eur, výdavky na stravu 300 eur, výdavky na školské potreby, drogériu a oblečenie na obe deti sumu 150 eur mesačne. Deťom platil mobilné telefóny celkovo po 47 eur mesačne. Matka maloletých ako invalidná dôchodkyňa poberala invalidný dôchodok v sume 350 eur, rodinné prídavky na deti spolu 60 eur, daňový bonus. Potvrdila, že krúžky deťom rovnako ako aj mnohé potreby platil otec. Bývala v 3- izbovom byte v jej osobnom vlastníctve, kde mala mesačné výdavky s bývaním cca 210 eur. Svoje priemerné mesačné výdavky v tom čase matka vyčíslila v sume 867 eur, a to nasledovne: potraviny a MHD v sume 165 eur, taxík 40 eur (5 eur za jednu cestu), náklady na byt a bývanie 210 eur, lieky a výživové doplnky 100 eur, kaderník 50 eur, opatrovatelky 20 eur, výdavky na deti 2 x 20 eur, údržba bytu 100 eur, plánované rehabilitácie v Adelli 142 eur (1.700 eur jednorázovo). Obaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť len k spoločným maloletým deťom.

2. V súčasnosti je maloletá A. žiačkou 9. ročníka základnej školy. Väčšinu času trávi v spoločnej domácnosti s matkou. Nemá výraznejšie zdravotné problémy. Základné priemerné mesačné náklady matka vyčíslila na sumu vo výške cca 317,50 eur mesačne a pozostávajú z: bývanie a energie 110,- eur (1/2 nákladov na bývanie), strava, drogéria, MHD 160,- eur, vreckové 7,50 eur, krúžky 40,- eur. Otec hradí krúžok taekwondo, a to v sume 40,- eur mesačne, taktiež jej platí poisťné v sume 52,- eur mesačne.

3. Matka je na invalidnom dôchodku, ktorý aktuálne pobera vo výške 454,80 eur, na maloleté deti dostáva prídavky na deti spolu vo výške 120,- eur mesačne. Má nárok na bezplatný nákup potravín v sociálnej výdajni. Je výlučnou vlastníčkou 2 bytov v D. F.. V jednom býva matka, maloletá a polovicu mesiaca aj maloletý syn. V druhom byte býva otec. Na oboch bytoch je zapísané vecné bremeno - právo doživotného bývania a užívania bytov v prospech otca maloletých. Svoje základné priemerné mesačné náklady matka vyčíslila celkovo vo výške cca 470,- eur a pozostávajú z: bývanie a energie 110,- eur (1/2

nákladov), potraviny, drogeria, MHD 200,- eur, lieky a výživové doplnky 100,- eur, opatrovatelky 20,- eur, mačka 40,- eur. Oblečenie matka väčšinou dostane ako „barter“ za ručné práce (vyšívanie) alebo ako dar. Okrem dcéry A. má naďalej vyživovaciu povinnosť aj k maloletému synovi - A. E..

4. Otec je starobný dôchodca, dôchodok poberá zo zahraničia podľa vlastného vyjadrenia vo výške 1.100,- eur mesačne. Nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, ani hnuteľnej veci väčšej hodnoty. Naďalej užíva byt vo vlastníctve matky, ktorý jej v minulosti daroval v dobrej viere, má tu právo doživotného bývania a platí len reálne náklady - 155 eur poplatky, elektrina 19 eur mesačne, plyn 12 eur mesačne, internet 19,10 eur mesačne, užíva pravidelne lieky, za ktoré uhrádza 50 eur mesačne, na potraviny mesačne vynaloží 800 eur. Platí výživné vo výške 50 eur na maloletú, platí 50 eur mesačne poisťné pre dcéru, synovi dáva 50 eur mesačne vreckové, uhrádza mimoriadne výdavky ako lyžiarsky, zubára, školské výlety. Okrem dcéry A. má naďalej vyživovaciu povinnosť aj k maloletému synovi - A. E..

5. Maloletá počas vylúču uviedla, že teraz je u mamy, aj brat, problém je teraz v tom, že má náhradný mobil, na starom mobile sa nedajú sťahovať niektoré aplikácie, ktoré potrebuje nutne k životu a mama jej nedá mobil k otcovi. Minulý mesiac sa jej nechcelo ísť k otcovi, nie kvôli mame, kvôli bývaniu. Mama chce od otca peniaze a ona nechce, aby mama pýtala od otca peniaze, ktorý jej dáva peniaze skoro na všetko, mesačne je to aj 200,- eur. Mama jej tiež občas dáva peniaze. Lepšie sa cíti u mamy, viac sa jej tam páči bývanie, je viac priestranné. Ak by mal otec platiť viac, tak potom nech to ostane po starom. Tie termíny, ktoré boli dohodnuté, sa nedodržiavali hlavne kvôli tomu, že mama potrebovala jej pomoc, preferovala by model 3 týždne u mamy, týždeň u otca. Otec jej kupuje oblečenie, aj veci do školy, dáva jej aj hotovosť, niekedy jej dá hotovosť aj mama. Maloletá si myslí, že ak otec všetko platí, tak načo potrebuje mama peniaze? Otec sa obáva, že by mama minula peniaze na iné veci. Maloletá ho chápe. Otec by mal platiť to, čo má na ňu naozaj ísť, nie je treba tie peniaze posúvať k mame. Potraviny chodí nakupovať s otcom. Časť toho jedla si maloletá zoberie k mame. Mama si z toho nič nedá. Desiate si väčšinou kupuje. Na dovolenku sa nechystá, ani na kratšie výlety. Je väčšinou s kamarátkami. Keď je u mamy, s otcom si pravidelne nevolá. V septembri nastúpi do 9. ročníka. Chodí na taekwondo, platí ho otec. Občas beháva. Opätovne zdôrazní, žeby chcela byť 3 týždne u mamy a 1 týždeň u otca. Aktuálne je v takom režime, že je u mamy, ale je to aj kvôli tomu telefónu. Pred tým ako mama išla do nemocnice, tak bola striedavo u otca a mamy. Aj keď nie je teraz u otca, tak otec jej nakúpi. Otec na ňu nenalieha, aby k nemu chodila, ale chce to. Nechce ale platiť výživné. Matka poberá invalidný dôchodok vo výške 454 eur mesačne, poberá prídavky na obe deti vo výške 120 eur mesačne. Dostáva charitné potraviny. Náklady na bývanie sú vo výške 220 eur mesačne.

6. Súd prvej inštancie vykonal porovnanie pomerov tak v pôvodnom, ako i tomto konaní a zistil, že došlo k takým zmenám, ktoré si vyžadujú zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletej vzhľadom postoj maloletej, ktorá jasne deklarovala svoju vôľu bývať v byte u matky a byť v starostlivosti otca v menšom rozsahu ako to vyplýva z právoplatného rozhodnutia. Fakticky stav je taký, že maloletá trávi väčšinu času u matky, nakoľko tam sú pre ňu vyhovujúcejšie bytové podmienky. Vzhľadom na vek súd prvej inštancie prihliadal na jej vyjadrenia. Autoritatívne rozhodnutie súdu, ktoré by tento názor nerešpektovalo, by bolo v rozpore s jej záujmami. So zmenou rozsahu starostlivosti súhlasil aj opatrovník. Vzhľadom na výchovné problémy, ktoré sa u vyskytli, súd prvej inštancie nepovažoval za vhodné zverenie do výlučnej starostlivosti niektorého z rodičov.

7. Pri určovaní výšky výživného súd prvej inštancie vychádzal z odôvodnených potrieb, ako aj z možností rodičov, ktoré sú porovnateľné s obdobím, v ktorom súd naposledy rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Otec súhlasil so zmenou rozsahu osobnej starostlivosti, ale nie so zmenou výživného. Tento postoj otca nebolo možné akceptovať, nakoľko nie je možné, aby pri zmene rozsahu osobnej starostlivosti z 2 týždňov na 1 týždeň, teda pri znížení rozsahu o polovicu, ostalo zachované výživné v pôvodnej výške. Ak teda pri rozsahu rovnomernej starostlivosti (týždeň, týždeň) považoval súd v pôvodnom konaní za odôvodnené určiť otcovi výživné vo výške 50,- eur mesačne (vzhľadom na rozdielnosť príjmov rodičov), nie je možné ponechať pôvodné výživné, ak došlo k zmene rozsahu osobnej starostlivosti a je teda dôvodné určiť ho vo vyššej výške. Argument, že otec prispieva aj nad rámec výživného, súd prvej inštancie zohľadňoval len čiastočne, nakoľko nejde o novú skutočnosť, existovala a bolo na ňu prihliadané aj v čase pôvodného rozhodnutia. Súd prvej inštancie rozumie tomu, že otec chce byť tým rodičom, ktorý plní priania svojej dcéry a priamo jej prispieva na výdavky a nechce to robiť len prostredníctvom matky, nemožno však prenechať bremeno bežných výdavkov na matku. Samotný otec nespochybňuje, že maloletá sa zdržiava viac u matky ako u otca, čo predstavuje zvýšené

výdavky na stravu, drogériu a náklady spojené s bývaním, ktoré uhradza matka. Je teda spravodlivé, aby sa otec podieľal na výdavkoch vyššou mierou, aká mu bola určená v pôvodnom konaní. Ak teda bolo otcovi v pôvodnom konaní pri rozsahu starostlivosti 2 týždne v mesiaci, určené výživné vo výške 50,- eur mesačne, je súd prvej inštancie toho názoru, že výška 120,- eur mesačne je primeraná pri rozsahu starostlivosti 1 týždeň v mesiaci, berúc do úvahy zvýšenie cien potravín a celkovú infláciu. Na druhej strane výživné, ktoré požadovala matka, je nereálne vzhľadom na príjem otca a jej možnosti zvýšiť si existujúci príjem a to aj s prihliadnutím na plnenia otca. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie návrh matky na určenie výživného vo zvyšku zamietol. Výživné súd prvej inštancie určil od mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozhodol o zmene rozsahu striedavej osobnej starostlivosti z dôvodu, že do tohto obdobia bol rozsah osobnej starostlivosti rodičov nerovnomerný, neustálený, rovnako tak aj prispievanie otca priamo. V čase od podania návrhu do vyhlásenia rozhodnutia boli obdobia, kedy bola matka hospitalizovaná, potreby zabezpečoval v určitých obdobiach komplexne otec, vyskytli sa aj obdobia kedy bola striedavá osobná starostlivosť realizovaná v zmysle pôvodného rozhodnutia. Od vyhlásenia rozhodnutia o zmene rozsahu striedavej osobnej starostlivosti už môže otec regulovať svoje príspevky, môže ich zvažovať a tie, ktoré nie sú nevyhnutné, môže prípadne aj odmietnuť uhradiť. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu.

8. Proti tomuto rozsudku v časti povinnosti otca platiť výživné pre maloletú vo výške 120 eur mesačne od 01.11.2024 vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky podal otec odvolanie z dôvodov podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku a § 365 ods. 1 písm. f/, h/ Civilného sporového poriadku. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodil, že rozsudok v odvolaní napadnutej časti považuje najmä za nesprávny a nezákonný, výrok rozsudku ako aj jej odôvodnenie sú v danej napadnutej časti zmätočné, nedostatočne odôvodnené, nezrozumiteľné, prekvapivé, nepredvídateľné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, formalistické, arbitrárne a ústavne nekonformné. Rozsudok v časti o povinnosti platiť výživné považuje za nesprávny, vydaný na základe nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov samostatne, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, na základe čoho bol nesprávne posúdený právny a skutkový stav. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nedostatočne zohľadnil schopnosti, možnosti, majetkové pomery oboch rodičov.

9. Matka je vlastníčkou dvoch bytov v F. trhovej hodnote cca 340.000,- eur, poberá 350,- eur/mesačne, poberá rodinné prídavky na maloletú ako aj na jej brata E. (2 x 60,- eur = 120,- eur/mesiac), poberá daňový bonus na maloletá ako aj na jej brata E. (2 x 140,- eur = 280,- eur/mesiac). Matka z dedičstva nadobudla peňažnú sumu 20.000,- eur.

10. Otec je dôchodca (s vekom takmer 83 rokov) poberajúci dôchodok (v celkovej výške 1.011,28 eur/mesačne) z obdobia, kedy si v minulosti vlastnou prácou a zodpovedným prístupom k životu zarábala na život a platenia životných potrieb). Otec žiadnu nehnuteľnosť nevlastní, nevlastní motorové vozidlo, nepodniká. Bol to otec maloletej a jej brata E., kto zaplatil hypotéku na byt vo vlastníctve matky maloletej. Otec sa o maloletú ako aj jej brata E. príkladne stará od ich narodenia, venuje sa obom deťom, chodí s deťmi na výlety, podieľa sa zväčša výlučne sám na všetkých výdavkoch súvisiacich s deťmi. Otec každému z zrekonštruoval detské izby, kúpil nové zariadenie v hodnote 2500 až 3000,- eur, zabezpečuje nákupy (predovšetkým strava, potraviny, hygienické potreby, lieky, ošatenie, etc.), chodí vyzdvihovať obedy do reštaurácie. Napriek svojmu veku zabezpečuje maloletej ako aj jej bratovi E. všetky ich základné a nevyhnutné životné potreby. Zároveň tiež zabezpečuje aj plnenie/platenie ďalších potrieb maloletej a jej brata nad rámec ich základných a nevyhnutných potrieb.

11. Skutkovo je nesporné, že napriek de facto prebehujúcej striedavej osobnej starostlivosti je to predovšetkým 83 ročný otec (a nie matka), kto spoločným deťom zabezpečuje všetky potreby a to aj finančne. Otec kupuje deťom nové oblečenie, obuv, školské potreby, platí krúžky prípadne aj obedy v škole, ak na tieto obedy deti chodia. Otec kupuje deťom stravu (potraviny), aj keď sú deti u matky, platí im mobilné telefóny. Deti používajú domácnosť otca na okúpanie sa, či na opatrenie si vecí aj v čase, keď by mali byť u matky. Otec si plní jej rodičovské povinnosti nad rámec jej zákonných povinností. Otec tak robí napriek tomu, že matka podala na Otca vymyslené trestné oznámenie, ktoré bolo zo strany OČTK odmietnuté. Otec sa radšej odsťahoval zo spoločnej domácnosti.

12. Súd prvej inštancie sa zákonným spôsobom a v zákonom rozsahu nevyriadil s prejavom vôle Maloletej – v písomnom vyhlásení maloletej zo dňa 13.01.2024: „Podpísaná A. hovorím, že so striedavou starostlivosťou tak ako ju určil okresný súd v Petržalke súhlasím a budem ju dodržiavať.“ „Nesúhlasím s tým, aby môj otec dával na mňa výživné. Moja mama má dosť peňazí aby nás uživila, a môj otec mi vždy dá peniaze keď ich potrebujem.“ „Otec mi dal vždy peniaze vždy, keď som ho poprosila. Len čo si spomínam mi dal peniaze napr. na lyžiarsky 450 €, výstroj na lyžiarsky 69 € + oblečenie na lyžiarsky +68 €, poistenie 52 €, paušál 12 €, ďalej viem, že môj otec každý mesiac platí môjmu bratovi 50 € na účet, otec mi platí taekwondo 30 €, v lete mi platí doučovanie z matematiky 15 € na 1 hod., na rovnátka mi zaplatí 500 €, tenisky 60 €, na Vianoce mi dal 100 €, aj bratovi dal 100 €, vždy keď svojho otca požiadam o peniaze je ochotný mi ich dať.“

13. Otec súčasne poukázal aj na obsah zápisnice o výsluchu maloletej zo dňa 9.7.2024, počas ktorého maloletá o.i. tiež uviedla, že vie za akým účelom sa uskutočňuje výsluch. Teraz je u mamy. Aj brat je u mamy. Problém, je teraz v tom, že má náhradný mobil. Na starom mobile sa nedajú sťahovať niektoré aplikácie, ktoré potrebuje nutne k životu, a mama jej nedá mobil k otcovi. Minulý mesiac sa jej nechcelo ísť k otcovi. Ono to nie kvôli mame, je to kvôli bývaniu. Mama chce od otca peniaze a ona nechce, aby mama pýtala od otca peniaze. Otec jej dáva peniaze skoro na všetko mesačne je to aj 200,- eur, mama je tiež občas dáva peniaze. Lepšie sa cíti u mamy, viac sa jej tam páči bývanie, je viac priestranné. Ona to mame povedala, ale mama si stále išla svoje. Ak by mal otec platiť viac, tak potom nech to ostane po starom. Rodičia sa nevedia dohodnúť.

14. Hoci mal (a má) súd zákonnú povinnosť pri jeho rozhodovaní ako aj v rozsudku v predmetnej mimosporovej veci prihliadnúť na explicitne prejavovaný názor/prejav vôle dieťaťa, súd prvej inštancie túto povinnosť nespĺnil a na názor maloletej neprihliadal a v rozsudku (vo výroku, ako aj v jeho odôvodnení) sa s tým nevysporiadal. Jednoznačne životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní otca zviazal prispievať na výživu maloletej sumou 120,- eur/mesačne od 01.11.2024, avšak dôsledne nezohľadnil (nebral do úvahy) predovšetkým to, že je to predovšetkým otec, kto objektívne hradí obom deťom ich životné potreby a s nimi súvisiace náklady (a to aj v čase kedy sú/by mali byť obe deti u ich matky).

15. Súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď sa napriek predloženým dôkazom nezaoberal pri určení výšky výživného majetkovými pomermi Matky (dva byty + 20 000,- EUR na jej bankovom účte z dedičstva), o ktorých predložil dôkazy.

16. V predmetnej veci nenastala podstatná zmena pomerov oproti času, keď súd (OS BA V) rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Súd v predmetnej veci nesprávne skonštatoval, že (i) došlo k zmene pomerov od vyhlásenia rozsudku OS BA V, a že (ii) došlo až k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam (v čase vyhlásenia rozsudku OS BA V). Jedným z významných faktorov prospievajúcim k riadnej výchove maloletej je stabilita jeho pomerov a to vrátane stability výchovného prostredia. Súd pri jeho rozhodovaní či došlo alebo nedošlo k podstatnej zmene pomerov je povinný vždy vziať do úvahy všetky faktory, najmä tiež názor dieťaťa, ktoré je ho už schopné vyjadriť s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť. To však konajúci súd pri jeho rozhodovaní vo veci ako aj v predmetnom rozsudku do úvahy nevzal.

17. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozhodnutie súd prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že je pravdou, že vlastní 2 byty v D. F. – LV XXXX a XXXX. V jednom z bytov býva matka s maloletou a je to byt, kde pôvodne žila celá rodina. V druhom byte býva otec. Matka ani jeden z bytov nemôže ani predať, ani prenajať, nakoľko na oboch bytoch je vecné bremeno – právo doživotného užívania otca maloletých a byt, na ktorom viazne takéto vecné bremeno, je nepredajný a nie je možné ho prenajať, keďže osoba, v ktorej prospech je vecné bremeno zriadené, môže nehnuteľnosť užívať. Príjem matky je aktuálne vrátane prídavkov na deti vo výške 558,90,- eur mesačne a náklady na maloletú má vo výške 317,50 eur. Nemá žiaden ďalší príjem a s ohľadom na jej zdravotný stav nie je v jej možnostiach a schopnostiach ani iný príjem mať, aj keď sa ručnými prácami snaží privyrobiť, avšak len vo forme „bartrového“ obchodu. Prognóza jej zdravotného stavu je taká, že je nepravdepodobné, že by v budúcnosti mohla „normálne“ pracovať a zabezpečiť si iný príjem. Čo sa týka daňového bonusu, tak nárok na uplatnenie daňového bonusu vzniká pri zdaniteľnom príjme. Invalidný dôchodok, ktorý je jej jediným príjmom, nie je zdaniteľným príjmom, a keďže iný príjem nemá, nárok na daňový bonus na maloleté deti si uplatňovať nemôže.

18. Čo sa týka dedičstva – sumy 20.000,- eur, tak túto nadobudla v roku 2019, avšak takmer všetky tieto prostriedky ešte počas manželstva použila, a to na úhradu nákladov vyplývajúcich z jej zdravotného stavu – taxíky, donáška stravy pre matku a pre deti (keď matka nebola schopná variť), opatrovatelky, výživové doplnky.... Otec nepreukázal, že by mala na účte takúto sumu, aj keď to v podanom odvolaní tvrdí. Ako uvádzala a aj maloletá potvrdila, maloletá väčšinu času trávi s matkou a v domácnosti matky. K otcovi chodí nepravidelne, maximálne prespať, a v čase, keď má byť u otca, tak s jej súhlasom trávi čas u kamarátok, kde aj prespáva. Aj počas času, kedy má byť u otca, chodí do domácnosti matky, kde sa stravuje a sprchuje. Aj keď realita nezodpovedá úprave určenej rozsudkom. Otec súhlasil so zmenou rozsahu striedavej osobnej starostlivosti, avšak vo výške výživného to odmieta zohľadniť a trval na výživnom v rovnakej výške, ako keď sa striedavá osobná starostlivosť realizovala v týždňovom intervale a maloletá bola rovnaký čas u matky aj u otca.

19. Opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že dňa 21.01.2025 telefonicky kontaktoval otca, ktorý uviedol, že v súčasnosti prebieha styk s maloletou tak, že maloletá sa nachádza v domácnosti otca týždeň, prespáva u neho, stravuje sa u neho, aj sa pripravuje do školy. Otec uviedol, že so školou nekomunikuje, ani s matkou, nakoľko nechce porušiť súdny zákaz o tom, že s matkou nemôže žiadnym spôsobom komunikovať alebo ju kontaktovať. Matka vo svojom e-mailovom podaní zo dňa 21.01.2025 uviedla, že keď prespáva maloletá u otca, stravuje sa u matky, niekedy si berie jedlo aj so sebou, aby mala aj na druhý deň. Matka ďalej uviedla, že maloletá sa v domácnosti matky sprchuje aj v čase, keď je u otca, rovnako vtedy nosí matke veci na opratie. Dňa 13.11.2024 mu bola doručená správa zo Základnej školy E. X G. D., ktorú maloletá navštevuje. Triedna učiteľka uviedla, že od spolužiakov má informácie, že maloletá fajčí a pije alkohol, často býva opitá. Ako vyzerá, keď je opitá, uverejňuje na sociálnych sieťach. O školských veciach komunikuje iba s matkou prostredníctvom Edupage. Už v minulosti boli rodičia upozornení na výchovne problémy s maloletou. V septembri 2024 otec, napriek zákazu matky, dovolil dcére odcestovať do F. za kamarátkou s tým, že mal telefonický kontakt na otca kamarátky. Počas pobytu v F. bola maloletá dňa 16.09.2024 v sprievode polície ČR privezená na gynekologické vyšetrenie vo Fakultnej nemocnici Bulovka, Praha 8. V správe z nemocnice sa uvádza, že maloletá čelí podozreniu z trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok. Maloletá súčasne nahlásila pokus o znásilnenie. Na základe týchto skutočností kontaktovali otca, ktorý uviedol, že sa o situácii s maloletou porozprávali a budú to riešiť doma. Rodičia sa nedokážu zhodnúť a dohodnúť na spôsobe výchovy. Matka malotej nedovolí prespávať u kamarátov, maloletá si pýta dovolenie od otca, ktorý jej to umožní. V decembri 2024 bola maloletá hospitalizovaná z dôvodu užitia väčšieho množstva liekov. Maloletá priznala sebapoškodzovanie, uviedla, že alkohol už nepije. Nie je v moci orgánu SPODaSK rodičov alebo osobu, ktorej bolo maloleté maloletá zverené do osobnej starostlivosti k spolupráci donútiť, ani vykonávať rodičovské práva za niektorého z rodičov. Záverom konštatuje, že zo strany rodičov sú oslabené rodičovské zručnosti a kompetencie. Maloletá rodičov nerešpektuje, zneužíva situáciu, že rodičia spolu nekomunikujú a majú rozdielne názory na výchovu. Rodičia nedokážu nastaviť jasné hranice a pravidlá. Z toho dôvodu bola na pojednávaní dňa 17.10.2024 zo strany opatrovníka navrhnutá striedavá osobná starostlivosť s intervalom - tri týždne bude vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú matka a týždeň bude vykonávať starostlivosť o maloletú otec, čo je zároveň aj súčasné stanovisko.

20. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b/ Civilného mimosporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom, odvolateľom – otcom (§ 359 Civilného sporového poriadku a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jej vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v napadnutom výroku II. a v závislých výrokoch III., IV., VII. (§ 387 ods. 1 a 2

Civilného sporového poriadku) a v časti závislého výroku VI. pre jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 pís. a/ Civilného sporového poriadku).

21. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola zmena úpravy výkonu rodičovských práv a povinností spočívajúca v zmene rozsahu striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov o maloletú A.. Hoci forma (striedavá osobná starostlivosť) bola zachovaná, došlo k úprave jej časového rozvrhu tak, že otec zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú od prvého dňa kalendárneho mesiaca od 17.00 hod. do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca do 17.00 hod. a matka od ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca od 17.00 hod. do prvého dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca do 17.00 hod. Súčasne bolo otcovi zvýšené výživné pre maloletú na sumu 120,- eur mesačne od 01.11.2024.

22. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu i rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. - určenie výživného otcovi pre maloletú vo výške 120,- eur mesačne od 01.11.2024 a v závislých výrokoch III., IV. a VI.

23. Podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

24. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom výroku a aj v závislých výrokoch z hľadiska vecnej správnosti, pričom v plnom rozsahu prevzal súdom prvej inštancie zistený skutočný stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, nielen pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatnených nárokov rodičov. Pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, stotožňuje sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v danej časti a s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku konštatuje správnosť dôvodov a odkazuje na správne, zrozumiteľné a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na otcom uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže mu dať za pravdu. Otec vo svojom odvolaní neuviedol žiadne relevantné dôvody spochybňujúce správnosť záverov odôvodnenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd uvádza, že samotný fakt, že otec sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje, ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Odvolací súd však pre nutnosť vyporiadania sa s odvolacími námietkami otca a na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie dopĺňa nižšie uvedené.

25. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

26. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť(5).

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

29. Podľa 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

30. Podľa § 35 Civilného mimosporového poriadku súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

31. Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

32. Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

33. Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

34. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že rozhodnutie o úprave výkonu práv a povinností rodičov maloletých nie je rozhodnutím, ktoré zanikne splnením jednorazovej povinnosti. Zákon umožňuje, aby bolo toto rozhodnutie zmeniteľné do budúcnosti (za zákonom stanovených podmienok), ak sa vo všeobecnosti podstatným spôsobom zmenia okolnosti, z ktorých súd vychádzal pri vyhlásení rozsudku. Zmena je prípustná iba v prípade, ak dôjde k podstatnej zmene okolností, z ktorých súd vychádzal pri jej vydaní. Táto možnosť predstavuje výnimku zo zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí v civilnom procese, vyjadrenú princípom *clausula rebus sic stantibus*. Aby bolo možné viesť dokazovanie o novom návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, súd musí ako prvé posúdiť, či došlo k zmene pomerov, a následne, či sa táto zmena závažným spôsobom prejavila v pomeroch účastníkov v porovnaní so stavom v čase vydania pôvodného rozsudku. Ak by súd nerozhodoval na podklade preukázanej zmeny pomerov, ale napriek tomu by pristúpil k zmene výšky výživného, išlo by o neprípustné preskúmanie a reparáciu právoplatného rozhodnutia. Len v prípade preukázanej zmeny pomerov je súd oprávnený zasiahnuť tak do autoritatívneho výroku súdu, prípadne aj do dohody rodičov, ak bola súdom schválená.

35. Zmenu pomerov podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine a v zmysle ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít možno definovať ako stav odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri predchádzajúcom rozhodovaní. Zásadne musí ísť o zmenu závažnejšieho charakteru, teda o zmenu podstatnú, trvalú a objektívne preukázanú, a ktorá podstatne ovplyvňuje schopnosti a možnosti povinného alebo odôvodnené potreby oprávneného. Pri jej posudzovaní je potrebné porovnať skutkový stav v čase skoršieho rozhodnutia so stavom v čase rozhodovania o návrhu na zmenu výživného; súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Povinnosťou súdu je predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so školskou dochádzkou, zdravotnou starostlivosťou, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb súd musí preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase ostatného rozhodovania. Taktiež zisťuje, či došlo k zmene pomerov v súvislosti s počtom vyživovacích povinností, osobných pomerov, zdravotného stavu. Ak je pred súdom takáto zmena pomerov preukázaná, či na strane oprávneného dieťaťa alebo povinných rodičov, je opodstatnený záver súdu pre zvýšenie výživného, resp. zníženie výživného.

36. V súvislosti s otcom uplatneným odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. f/ Civilného sporového poriadku (t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 Civilného sporového poriadku, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov konania nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané. Nesprávne sú aj také skutkové

zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania.

37. Vzhľadom na otcom uplatnený aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ Civilného sporového poriadku (t.j. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval príslušnú právnu normu, aplikoval nesprávnu právnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

38. Z obsahu spisu vyplýva, že ostatný raz bola výška výživného otcovi pre maloletú A. určená rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, č.k. 61P/1/2021-120 zo dňa 20.12.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č. k. 15CoP/95/2023-388 zo dňa 28.02.2024, vo výške 50,- eur mesačne. Maloletá A. bola žiačkou 7. ročníka základnej školy, v škole sa nestravovala; ak áno, stravné jej uhrádzal otec. Nemala žiadne zdravotné problémy. Navštevovala futbalový krúžok a krúžok taekwondo, pričom poplatok za taekwondo vo výške 75 eur štvrťročne platil otec. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bola maloletá žiačkou 9. ročníka základnej školy. Nemá žiadne výraznejšie zdravotné problémy. Väčšinu času trávi v spoločnej domácnosti s matkou. Priemerné mesačné náklady na maloletú sú v sume 317,50 eur, ktoré pozostávajú z bývania a energií v rozsahu 110 eur (ako polovica nákladov na domácnosť), strava, drogéria a MHD v sume 160 eur, vreckové 7,50 eur a poplatky za krúžky vo výške 40 eur. Otec aj naďalej uhrádza mesačný poplatok za krúžok taekwondo vo výške 40 eur a zároveň platí poisťné v prospech maloletej vo výške 52 eur mesačne, tiež jej prispieva vreckovým, niekedy vo výške okolo 200 eur mesačne, a pravidelne jej nakupuje školské potreby, oblečenie a potraviny, platí všetky výdavky spojené so školou, krúžkami a bežnými potrebami. Lepšie cíti u matky, pretože byt matky je priestranejší. U otca spí spolu s otcom v obývacej izbe, zatiaľ čo brat má samostatnú izbu. Najviac by jej vyhovoval režim tri týždne u matky a jeden týždeň u otca. Nesúhlasí s tým, aby otec posielal výživné matke, keďže podľa jej názoru otec všetko zabezpečuje priamo.

39. V čase ostatného rozhodnutia o výživnom bola matka invalidnou dôchodkyňou a poberala invalidný dôchodok vo výške 350 eur mesačne, rodinné prídavky na deti v celkovej výške 60 eur a daňový bonus. Bývala v trojizbovom byte, ktorý bol v jej osobnom vlastníctve, pričom mesačné výdavky spojené s bývaním predstavovali približne 210 eur. Svoje celkové priemerné mesačné výdavky vyčíslila na sumu 867 eur: výdavky na potraviny a MHD vo výške 165 eur, výdavky na taxík 40 eur, na byt a bývanie 210 eur, na lieky a výživové doplnky 100 eur, na kaderníka 50 eur, na opatrovatelky 20 eur, na deti po 20 eur, na údržbu bytu 100 eur a na rehabilitácie v centre Adelli 142 eur (jednorazový výdavok 1 700 eur). Aj v súčasnosti je invalidnou dôchodkyňou, pričom jej invalidný dôchodok sa zvýšil a predstavuje sumu 454,80 eur mesačne. Na deti dostáva prídavky vo výške 120 eur mesačne. Má nárok na bezplatný nákup potravín v sociálnej výdajni. Je výlučnou vlastníčkou dvoch bytov v D. – v mestskej časti F.. V jednom z bytov býva spolu s maloletou dcérou a polovicu mesiaca aj so synom A. E., v druhom byte býva otec detí, pričom na oboch bytoch je zriadené vecné bremeno – právo doživotného bývania a užívania v prospech otca. Aktuálne jej základné priemerné mesačné výdavky predstavujú sumu približne 470 eur, a to na bývanie a energie vo výške 110 eur (ako polovica nákladov na domácnosť), potraviny, drogériu a MHD 200 eur, lieky a výživové doplnky 100 eur, opatrovatelky 20 eur a výdavky na domáce zvieratá (mačku) 40 eur. Matka oblečenie pre seba a deti získava väčšinou ako dar alebo výmenou za svoje ručné práce, najmä vyšívanie.

40. Otec bol v čase ostatného rozhodnutia a aj naďalej je starobným dôchodcom a poberal starobný dôchodok z Kanady vo výške 1.487,10 kanadských dolárov, čo po prepočte predstavovalo 1.011,28 eura mesačne, aktuálne vo výške približne 1.100 eur mesačne. Býval sám v dvojizbovom byte, ktorý v minulosti daroval svojej manželke. Jeho náklady na bývanie predstavovali 179,69 eura mesačne, za internet platil 15 eur, za stravu 300 eur, za školské potreby, drogériu a oblečenie pre deti 150 eur mesačne a za mobilné telefóny detí celkovo 47 eur mesačne. Mal zdravotné problémy, mesačne na lieky vynakladal približne 30 až 40 eur. Nebol a naďalej nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti ani

majetku väčšej hodnoty. Býva v byte vo vlastníctve matky, ktorý jej v minulosti daroval, pričom na byte má zriadené vecné bremeno – právo doživotného bývania a užívania. Za byt uhrádza mesačne 155 eur, za elektrinu 19 eur, za plyn 12 eur a za internet 19,10 eur. Pravidelne užíva lieky, za ktoré mesačne vynakladá 50 eur. Na potraviny vynaloží mesačne približne 800 eur. Matka aj otec majú naďalej vyživovaciu povinnosť k synovi A..

41. Na základe takto zisteného skutočného stavu súd prvej inštancie zvýšil otcovi výživné z 50,- eur mesačne na 120,- eur mesačne, pretože došlo k podstatnej zmene pomerov spočívajúcej v zmene rozsahu striedavej osobnej starostlivosti rodičov o maloletú – pôvodne otec zabezpečoval osobnú starostlivosť o maloletú 2 týždne v mesiaci, aktuálne len 1 týždeň v mesiaci. Matka tak znáša väčšinu bežných výdavkov maloletej na stravu, bývanie a drogériu. Pri zohľadnení rozdielu v príjmoch rodičov, inflácie a rastúcich životných nákladov považoval súd prvej inštancie novú výšku výživného za primeranú a spravodlivú.

42. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že otec vo svojom odvolaní uviedol, že odvolanie podáva aj z dôvodov podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku namietajúc, že súd prvej inštancie nezistil a nevyhodnotil majetkové a príjmové pomery matky, hoci bolo preukázané, že vlastní dva byty v F. v hodnote cca 340.000 eur, má úspory z dedičstva 20.000 eur a pravidelné príjmy (mzda, rodinné prídavky, daňový bonus). Nezhľadnil ani reálne plnenia otca voči (aj) maloletej – pravidelné výdavky na stravu, ošatenie, hygienu, školské potreby, krúžky, obedy, telefón, ako aj mimoriadne výdavky (rekonštrukcia izieb, výstroj, doučovanie), neprihliadol na názor maloletej, hoci bol riadne zistený. Na základe nedostatočného skutkového podkladu tak súd prvej inštancie uzavrel, že nastala podstatná zmena pomerov, hoci takéto okolnosti neboli preukázané.

43. Odvolací súd postupujúc v súlade s vyšetrovacím princípom preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z hľadiska existencie tejto vady, avšak žiadne pochybenie v postupe súdu prvej inštancie, ktoré by zakladalo dôvod na zrušenie alebo zmenu rozhodnutia, nezistil. Súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odseky 5. až 10. a 13. odôvodnenia bez potreby opakovať dokazovanie. Súd prvej inštancie správne vykonal dokazovanie zamerané na zistenie aktuálnych majetkových, zárobkových a osobných pomerov oboch rodičov, ako aj na overenie odôvodnených potrieb maloletej. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie správne k záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov z dôvodu zmeny rozsahu striedavej osobnej starostlivosti o maloletú (otec v časti zmeny zverenia maloletej odvolanie nepodal): pôvodne otec vykonával osobnú starostlivosť o maloletú v rozsahu dvoch týždňov v mesiaci, aktuálne ju bude vykonávať v rozsahu jedného týždňa v mesiaci, a preto v zmysle správneho konštatovania súdu prvej inštancie nie je možné zachovať pôvodné výživné, ak sa osobná starostlivosť otca znížila o polovicu, nakoľko by tak matka znášala prevažnú časť bežných výdavkov maloletej (strava, drogéria, bývanie). Inak povedané, otec má síce nižšiu mieru výkonu osobnej starostlivosti o maloletú, avšak vyšší príjem, a tým aj schopnosť prispievať viac. Odvolací súd preto považoval za spravodlivé, aby sa otec vyššou mierou podieľal na bežných výdavkoch dieťaťa, keďže tento stav trvá dlhodobo a reflektuje prejavenu vôľu maloletej i vyhovujúce bytové a sociálne podmienky na strane matky. Takáto trvalá zmena reálneho výkonu starostlivosti napĺňa znaky podstatnej zmeny pomerov podľa § 26 Zákona o rodine a tvrdenie otca, že súd prvej inštancie bezdôvodne uzavrel, že došlo k podstatnej zmene pomerov, tak odporuje dokazovaniu vykonanému súdom prvej inštancie. Odvolací súd tiež v podrobnostiach poukazuje na odseky 24. až 27. odôvodnenia rozhodnutia bez potreby tieto skutkové zistenia a závery opakovane uviesť. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie aplikoval správne právne normy a tieto aj v súlade so zákonom aj správne vyložil, teda sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia veci ako namietal otec.

44. Otec v odvolaní namietal, že aj po zániku spoločnej domácnosti zabezpečuje mnohé potreby maloletej - dlhodobo financuje nákup oblečenia, obuvi, školských potrieb, úhradu krúžkov, školských obedov, mobilného telefónu, ako aj potravín a iných vecí osobnej spotreby maloletej, a to aj počas obdobia, keď je maloletá v starostlivosti matky. Tiež namietal, že je aktívne zapojený do zabezpečovania jej bežného života, čím prispieva na výživu maloletej, a preto nie je dôvodné zvýšenie výživného. Tieto skutkové okolnosti však nemožno právne kvalifikovať ako plnenie zákonnej alebo súdom uloženej povinnosti. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine sú rodičia povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Je nesporné, že otec realizuje uvedené plnenia z vlastnej iniciatívy, resp. z osobnej motivácie podieľať sa na starostlivosti o

maloletú. Takéto konanie je možné hodnotiť ako dobrovoľné plnenie – teda ako výkon starostlivosti, ktorý presahuje rámec právnej povinnosti určenej súdom. Z hľadiska právnej kvalifikácie ide o plnenia, ktoré do času zmeny rozsahu osobnej starostlivosti nevyplývajú z rozhodnutia súdu, predstavujú dobrovoľný a jednostranný prejav vôle otca a v prípade ich neplnenia nie je možné domáhať sa ich vymoženia súdnou cestou, keďže nejde o vymáhateľný záväzok. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, rozumie pohnútkam otca, ktorý sa usiluje byť aktívnym a starostlivým rodičom a reagovať na potreby svojej dcéry aj priamym spôsobom, bez sprostredkovania cez matku. Tento prístup však nemožno vykladať tak, že by sa tým malo znižovať alebo nahrádzať plnenie zákonnej vyživovacej povinnosti, ani že by sa bremeno bežných výdavkov spojených so zabezpečením každodenných potrieb dieťaťa malo presúvať výlučne na matku. Zo skutkových zistení pritom vyplýva, že otec sám nespochybňuje, že maloletá sa prevažnú časť mesiaca zdržiava v domácnosti matky. Táto skutočnosť potom objektívne zvyšuje náklady na jej stravovanie, hygienu, drogériu, bývanie a ostatné bežné potreby, ktoré matka hradí priebežne v rámci každodenného chodu domácnosti. Za týchto okolností je v súlade so zásadou podielu rodičov na výžive detí (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine), aby sa otec na týchto výdavkoch podieľal v rozsahu zodpovedajúcom jeho možnostiam, schopnostiam a reálnej miere osobnej starostlivosti.

45. Odvolací súd v tejto súvislosti k tvrdeniam otca, že maloletej (a aj jej bratovi) pravidelne poskytuje vreckové a priame finančné príspevky, teda je to on, ktorý spoločným deťom zabezpečuje všetky potreby a to aj finančne, uvádza, že táto skutočnosť potvrdzuje, že otcovu reálnu ekonomickú schopnosť prispievať na výživu maloletej v určenej výške 120 eur mesačne, a to bez ohrozenia vlastnej životnej úrovne. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na skutočnosť, že argument, že otec prispieva aj nad rámec výživného, bolo možné zohľadniť len čiastočne, nakoľko nejde o novú skutočnosť, existovala a bolo na ňu prihladané aj v čase pôvodného rozhodnutia.

46. Odvolací súd dopĺňa, že pri zvýšení výživného otcovi pre maloletú na 120 eur mesačne súd prvej inštancie správne vychádzal z konkrétnych zistených údajov o výške a pravidelnosti príjmov otca, ktoré umožňujú vyšší podiel na zabezpečení potrieb maloletej, preukázaných výdavkoch matky na domácnosť, stravu, hygienu, školské pomôcky a bývanie, ako aj z reálneho rozsahu výdavkov maloletého dieťaťa na vzdelávanie, voľnočasové aktivity a zdravotnú starostlivosť. Matka tak znáša prevažnú časť výdavkov na maloletú napriek svojmu príjmu, ktorý je o viac ako polovicu nižší ako príjem otca. Tieto zistenia preto odôvodňujú primerané zvýšenie podielu otca na výžive dieťaťa zvýšením výživného na sumu 120,- eur mesačne.

47. Pokiaľ ide o názor maloletej, ktorého nezohľadnenie otec v odvolaní namietal, odvolací súd zdôrazňuje, že hoci je povinnosťou súdu názor dieťaťa zistiť a primerane zohľadniť (§ 31 ods. 4 Zákona o rodine), jeho význam je viazaný na povahu konania. V konaní o výživnom sa rozhoduje o objektívnom rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča na základe spoľahlivo zistených a preukázaných majetkových a príjmových pomerov rodičov a odôvodnených potrieb maloletej, nie na základe subjektívneho prania či preferencie maloletej, ktoré je relevantné najmä v otázkach osobnej starostlivosti alebo styku, kde má názor dieťaťa zásadnejšiu váhu. Odvolací súd preto považuje názor maloletej v tejto veci za rešpektovaný, avšak pre určenie výživného právne nerelevantný, keďže rozhodujúce sú konkrétne zistené ekonomické pomery rodičov, rozsah osobnej starostlivosti, reálne výdavky na maloletú a zásada rovnakého životného štandardu rodičov a detí podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

48. Ďalším dôvodom, ktorý odvolací súd zdôrazňuje vzhľadom na odvolaciu námietku otca, v ktorej poukazuje na majetkové pomery matky (vlastníctvo dvoch bytov a nadobudnutie dedičstva) je, že pri určení výživného súd vychádza z možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, v danej veci otca. Skutočnosť, že matka vlastní dva byty alebo že by mohla sama v plnom rozsahu zabezpečovať potreby maloletého dieťaťa, nie je právne relevantná v tom zmysle, aby zbavovala otca jeho vyživovacej povinnosti, alebo prípadne znižovala jeho vyživovaciu povinnosť. Z odôvodnenia predchádzajúceho rozsudku pritom vyplýva, že majetkové pomery matky sa nezmenili, a teda neexistuje dôvod na ich nové hodnotenie. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Táto zásada vyjadruje mieru zodpovednosti oboch rodičov za zabezpečenie potrieb dieťaťa; žiadne z ustanovení zákona neumožňuje, aby bol jeden z rodičov zbavený vyživovacej povinnosti len z dôvodu, že druhý rodič má priaznivejšie majetkové pomery. Otec ako povinný rodič je preto povinný prispievať na výživu maloletej v rozsahu zodpovedajúcom jeho reálnym zárobkovým možnostiam a potenciálu bez ohľadu na to, že matka disponuje stabilným majetkovým zázemím. Majetkové pomery druhého rodiča pritom

môžu mať význam len vtedy, ak by zásadným spôsobom ovplyvňovali schopnosť zabezpečovať potreby dieťaťa, napríklad pri preukázanej neschopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť. V prejednávanej veci však takáto situácia nenastala. Zo skutkových zistení tiež vyplýva, že matka je síce vlastníčkou dvoch bytov, avšak tieto nehnuteľnosti slúžia na uspokojovanie jej bytových potrieb a nezakladajú pravidelný príjem, ktorý by bolo možné započítať do jej disponibilných zdrojov. Odvolací súd preto uzatvára, že samotná existencia majetku vo vlastníctve matky nemôže mať za následok zníženie vyživovacej povinnosti otca v zmysle jeho odvolacieho návrhu. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval ani odvoláciu námietku otca týkajúcu sa relevancie majetkových pomerov matky na výšku vyživovacej povinnosti za dôvodnú.

49. Žiada sa tiež uviesť, že súd prvej inštancie návrh matky na zvýšenie výživného v prevyšujúcej časti zamietol. S uvedeným sa odvolací súd nestotožňuje z dôvodu, že konanie o výživnom možno začať na návrh a aj bez návrhu, ak zákon neustanovuje inak (§ 23 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku). Ak je aj konanie začaté na základe návrhu, nie je súd viazaný tým, čoho sa navrhovateľ domáha. V konaniach, ktoré je možné začať aj ex offo, je prelomená významná procesná zásada ne ultra petitem partium (§ 40 Civilného mimosporového poriadku). Nebolo preto dôvodné, aby súd prvej inštancie, ak návrhu vo veci výživného nevyhovел v celom rozsahu, tento vo zvyšku zamietol, keďže sa jedná o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu, pričom v takýchto konaniach v zmysle Čl. 5 Civilného mimosporového poriadku je prelomená dispozičná zásada, ktorou je ovládané sporové konanie. Platí teda, že v konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nie je viazaný návrhom účastníkov, v predmetnej veci navrhovanou výškou výživného. Výrok rozhodnutia preto nemá obsahovať zamietajúci výrok o zvyšnej časti, keďže z neho samého je zrejmé, či súd rozhodol odlišne od petitu uvedeného v návrhu na začatie konania. Z uvedených dôvodov je preto závislý výrok VI. o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného v prevyšujúcej časti nadbytočný a odvolací súd ho zrušil podľa § 389 ods. 1 pís. a/ Civilného sporového poriadku.

50. V závere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov správne zistil skutočný stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec aj správne právne posúdil. Zároveň sa dostatočným spôsobom vysporiadal aj s relevantným námietkami uplatnenými otcom maloletej už počas prvoinštančného konania a vzhľadom na to, že otec ani v odvolaní neuviedol také skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v závislých výrokoch III., IV. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku spolu s vecne správnym výrokom VII. o náhrade trov prvoinštančného konania.

51. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie o znížení výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

52. V mimosporových konaniach upravených Civilným mimosporovým poriadkom platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. Civilný mimosporový poriadok pripúšťa výnimky. V prejednávanej veci nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku. O náhrade trov konania vzhľadom na vyššie uvedené teoretické východiská o nároku na náhradu trov konania tak odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

53. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (§ 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jej žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).